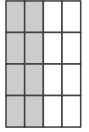

Božanski nektar pakao za alergične

Medij - Rubrika: DANAS - Zdravlje
Datum: Sre, 26/06/2013
Površina članka: 453cm2
Strana: 25

Zemlja: Srbija
Autor: Prim Dr Velibor Milanović
Deo: 1/1

Božanski nektar - pakao za alergične

dr Velibor Milanović

Ambrosia artemisifolia, kratka pelinolisna ambrozija (u narodu poznata kao fazanuša, limundžik, partizanka...), jedan je od četrdesetak predstavnika roda Ambrosia.

Poreklo vodi iz prerijskih predela Severne Amerike, a u Evropu je stigao krajem 19. veka kao „slepi putnik“ u semenu lucerke.

U grčkoj mitologiji ambrozija je hrana (negde i piće), koja uz nektar bogovima sa Olimpa daje besmrtnost. Zevsov razmaženi sin Tantal ju je krao i donosio prijateljima. Podvala bogovima sa Pelopovim mesom bila je kap koja je pretila - osuđuju ga na večne muke.

Ambrozija se u našim krajevima prvi put pominje između dva rata, no sve do sedamdesetih godina prošlog veka u Evropi nije bila rasprostranjena tako da i nije predstavljala neki problem. U poslednjih dvadesetak godina situacija se drastično promenila, tako da u zemljama centralne i jugoistočne Evrope predstavlja glavni korov, a zbog produkcije velike količine alergogenog polenovog praha značajno ugrožava ljudsko zdravlje.

Ambrozija je jednogodišnja biljka visine od 50-150 cm, sa „diakavim“ listovima razgranatim u gornjem delu. Jedna biljka može da proizvede više miliona zrnaca polena i više desetina hiljada semenki. Seme je izuzetno otporno i u poljskim uslovima može da bude sposobno za klijanje i posle tridesetak godina. Ambrozija je veoma otporna biljka kojoj pogoduju suva klima i otvoren prostor. Najviše raste na zapuštenom poljoprivrednom zemljištu, neobrađenim baštama, uz puteve i na naspima u naseljima.

Ovaj korov cveta od jula do oktobra, mada su najkritičniji meseci avgust i septembar. Polen ambrozije je u vidu malih kuglica sa šiljcima na površini. Zahvaljujući ovakvoj građi ovi mali putnici uz pomoć vetra mogu da prevale više desetina kilometara. Polen sadrži šest vrsta alergena belančevinaste strukture.

Potrebno je samo dvadesetak zrna polena u kubiku vazduha da bi osetljiva osoba reagovala nekom manifestacijom: curenjem nosa, kijanjem, peckanjem očiju, kašljem i otežanim disanjem. Alergijski rinitis, konjunktivitis i astma su bolesti za čije je pogoršanje ambrozija direktno odgovorna. Ako se

na već ispoljene manifestacije. U ekstremnim situacijama kada nema kontrole bolesti, preporučuje se desenzibilizacija (alergen specifična imunoterapija). Osobama alergičnim na ambroziju savetuje se (mada je polen teško zaobići), izbegavanje boravka na otvorenom u sezoni cvetanja za vreme suvih i vetrovitih dana, izbegavanje kampinga i parkova ili boravak u prirodi posle kiše. Zatvaranje prozora preporučuje se tokom jutarnjih i prepodnevih sati i prostorije treba provetravati između 22 i 04 h. Po mogućnosti koristiti klima uređaje sa poljskim filterima, ne sušiti veš napolju a po dolasku spolja presvući se, oprati kosu i istuširati se. Preporučuje

se korišćenje kvalitetnih hipoalergijskih kozmetičkih proizvoda kao i izbegavanje namirnica koje mogu da izazovu unakrsnu alergijsku reakciju a to su dinja, lubenica, banana, tikvice, kamilica. Značajno je informisati se o koncentraciji polena tokom dana.

Mere borbe protiv ambrozije su administrativne, mehaničke i hemijske. U mnogim zemljama donete su zakonske odredbe o njenom suzbijanju i uklanjanju. I u našoj zemlji postoji Uredba o suzbijanju ambrozije, koja obavezuje vlasnike zemljišta na uklanjanju ovog korova. Najbolja mera uklanjanja biljke je mehaničko čupanje sa korenom pre sezone cvetanja. Za veće površine moraju se koristiti mehanizacija i hemijska sredstva.

Ambrozija je lukav i rasprostranjen neprijatelj, takav da je na američkim propagandnim plakatima kao na pravoj poternici pisalo: „Traži se! Naoružana i iritirajuća, nagrada - lakše disanje.“ U svakom slučaju, samo naporom cele zajednice takvoj pošasti se može stati na put.

Prim. dr Velibor Milanović načelnik odeljenja za malo dete i odojče Bolnica za dečje plućne bolesti KBC „Dr Dragiša Mišović - Dedinje“

Jedna biljka može da proizvede više miliona zrnaca polena i više desetina hiljada semenki. Seme je izuzetno otporno i u poljskim uslovima može da bude sposobno za klijanje i posle tridesetak godina

pretpostavi da svaki deseti stanovnik naše zemlje ima neke od ovih problema, jasno je koliki zdravstveni problem predstavlja ova opaka biljka lepog imena.

Bitna stvar u lečenju je da osoba koja pati od alergije zna šta je uzrok njenih problema.

Jednostavnim alergološkim testiranjem to se može utvrditi za petnaestak minuta. U rutinskoj upotrebi je testiranje na standardnu paletu inhalacionih alergena, kožne probe (prick metoda). Metoda je pouzdana, bezbedna i relativno jeftina, tako da je dostupna za širu dijagnostiku. Samo u KBC-u „Dr Dragiša Mišović - Dedinje“ radi se na dva mesta, u Bolnici za dečje plućne bolesti i ORL.

Kada je situacija poznata, lekar će bolesnoj osobi pre sezone cvetanja preporučiti korišćenje lekova koji preventivno deluju na pomenute alergijske bolesti i njihov učinak će biti znatno potpuniji i efikasniji nego lečenje lekovima koji deluju